

1. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS HELYZETE

Az elkövetkező időszakot meghatározó költségvetés-politika prioritás, hogy a gazdaság minél hamarabb visszaálljon a korábbi, európai szinten is kiemelkedő növekedési pályára az államadósság és a GDP-arányos költségvetési hiány csökkentése mellett.

A pénzügyi stabilitás fenntartása mellett a kormány – a demográfiai intézkedéseket, valamint a versenyképesség erősítését és a termelékenység javítását előtérbe helyezve – továbbra is elkötelezett a családok támogatása, a munkaalapú gazdaság erősítése, hazánk innovációs képességének fejlesztése, a nemzetpolitikai célok megvalósítása, valamint Magyarország külső és belső biztonságának garantálása mellett.

Ezen célkitűzések szem előtt tartásával a költségvetési kitekintés az uniós módszertan szerinti hiány tekintetében 2022. évre 2,2%-os, 2023-ra 1,6%-os, 2024-re pedig 1,0%-os GDP arányos hiánnyal számol.

1.1. A KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOK ALAKULÁSA

A 2022-2024-es évekre vonatkozó költségvetési kitekintés a törvénytervezetet megalapozó makrogazdasági pályára épül.

A számítások az ún. „változatlan költségvetési politika” forgatókönyvet feltételezik ott, ahol nincs a hatályos szabályozástól eltérő országgyűlési vagy kormányzati döntés.

A **hitelintézetek** által 2020-ban befizetett többlet adó a követő 5 évben egyenlő részletekben levonható az adókötelezettségükből.

A **kiskereskedelmi adó** 2021-től is hozzájárul az egészségügy és a járvány elleni védekezés forrásaihoz.

A **társasági adó** esetében a kormány újabb beruházásösztönző intézkedése lehetővé teszi, hogy az elkövetkező négy évben magyarországi beruházást tervező cégek esetében a beruházásra fordítani kívánt nyereség akár teljes egészében társasági adó mentességben részesüljön. Az úgynevezett fejlesztési tartalékot a jövőben az adózási előtti nyereség teljes összegéig lehet igénybe venni, figyelemmel a tízmilliárd forintos felső határra.

A **szociális hozzájárulási adó** mértéke a 2020. július 1-jén megvalósuló csökkentést követően még két további alkalommal mérséklődhet középtávon a kormány a 2016 novemberi bér- és adómegállapodás vállalása alapján. A következő csökkentések akkor valósulhatnak meg, amennyiben a megelőző csökkentést megalapozó negyedévhez képest a reálbérek emelkedése a versenyszférában eléri az 6%-os ütemet.

A **személyi jövedelemadó** kulcsa – technikai feltevésként – a teljes időhorizonton 15%. A számítások tartalmazzák a friss házaspár adókedvezményét, a gyermekek után igénybe vehető kedvezményeket, a legalább négy gyermeket nevelő anyák szja mentességét, illetve a nyugdíjas munkavállalók járulék és szociális hozzájárulási adó mentességét is.

A **központosított bevételek** legnagyobb tételét az útdíjak teszik ki, melyek növekedése várható az úthálózat és a forgalom bővülésével. A termékdíjak esetén is emelkedéssel számolunk, ami a háztartások magasabb fogyasztásából, illetve a gazdaság várható növekedéséből vezethető le.

A **rehabilitációs hozzájárulás** esetén a kitekintés számol a létszámváltozással és a minimálbér emelkedésének hatásával a teljes időhorizonton.

A **nyugdíj** kiadások és a **jövedelem pótló ellátások** megőrzik reálértéküket, az inflációt követő mértékben emelkednek, valamint fokozatosan bevezetésre kerül a 13. havi nyugdíj, és a nyugdíjasok részesülhetnek a gyors gazdasági növekedés eredményéből a nyugdíjprémium

révén, mivel a gazdaság újraindulását segítő programnak is köszönhetően 2024-ig fenntartható a 4% feletti növekedési ütem.

Az **Európai Unió forrásból megvalósuló fejlesztéseknél** 2021 után évről évre nő az új többéves pénzügyi terv keretében kiutalt forrás, párhuzamosan a 2014-20-as periódusban kiutalt előlegek felhasználásával.

Az **Unió programok bevételei** az uniós programok előrehaladásával, az előlegek felhasználásával párhuzamosan pénzforgalomban is emelkednek, várhatóan 2023-ban újra elérik az 1400 Mrd forintot.

Folytatódnak a Kormány által meghirdetett, **hazai forrásból finanszírozott beruházások**, így különösen a paksi atomerőmű beruházásának kivitelezése, a kiemelt közútépítések, a Budapest-Belgrád vasút építése, az Egészséges Budapest Program, a bölcsődefejlesztés középtávú programja, valamint a Modern Városok Program és a Magyar Falu Program beruházásai.

A **Honvédelmi Minisztérium** költségvetése a GDP arányos finanszírozásra vonatkozó szabályok szerint nő.

Az **állami vagyonhoz** kapcsolódóan a tervek – technikai feltevésként – 2021-től nem tartalmaznak egyszeri bevételeket, valamint jelentősebb üzleti tranzakciókat. A kiadások alakulásában főként a Paks 2 beruházás előrehaladása játszik szerepet.

A nettó pénzforgalmi **kamatkiadás** a GDP arányában stagnál. Az eredményszemléletű kamatok ugyanakkor 2,3%-ról fokozatosan 2,0%-ra csökkennek.

Az **önkormányzati egyenleget** az uniós források beérkezése és felhasználása nagymértékben befolyásolja. A települések jellemzően az uniós támogatást nem a folyósítás évében, hanem azt követően, a beruházási projektek előrehaladásának ütemében használják fel. Az uniós források önkormányzatokhoz való beérkezése az elmúlt években az adott évi egyenleget nagymértékben javította, a következő években a források felhasználásának felgyorsulása pedig rontja. Az önkormányzati uniós költségek finanszírozása az önkormányzatok Magyar Államkincstárnál lévő projektszámláiról történik. Az alrendszer egyenlege fokozatosan javul 2022-2023-ban és az előrejelzési időszak végére többlet alakul ki. Ehhez a javuláshoz a 2021-től induló, új kohéziós programokból származó bevételek fokozatos felfutása járul hozzá.

1.2. AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ELŐREJELZÉSÉVEL VALÓ ÖSSZEHASONLÍTÁS

Az Európai Bizottság 2020-as tavaszi előrejelzésében 2021-re 4,0%-os európai uniós módszertan szerinti hiánnyal számol, míg a költségvetési törvényjavaslat 2,9%-os hiánycélt tűzött ki. A magasabb hiányprognózisban döntően azt játszik szerepet, hogy a Bizottság előrejelzése szerint a 2020. évi nagyobb (-7,0%) gazdasági visszaesés után alacsonyabb szintre áll vissza a gazdaság 2021-ben (6,0%-os növekedéssel számol erre az évre a Bizottság). Mindez a bizottsági előrejelzésben 2021-re alacsonyabb adóbevételt eredményez, mint a költségvetési törvényjavaslat által várt makrogazdasági pályán (3%-os idejű visszaesés után 4,8%-os bővülés 2021-ben). Az eltérés magyarázatában figyelembe kell venni, hogy az Európai Bizottság előrejelzésének lezárásáig nem volt ismert a 2021. évi költségvetési törvényjavaslat.

A GDP-hez viszonyított, uniós módszertan szerinti adósság a Bizottság szerint 2021. év végén 73,5% lehet, míg a 2020. évi Konvergencia Program prognózisa szerint 69,3%. Az eltérést döntően ebben az esetben is az magyarázza, hogy a Bizottság jóval alacsonyabb növekedési pályával számol, ami rontja az adósságcsökkenési ütemet.